28/07/2024

28 Ιουλίου: Εορτάζει η Αγία Ειρήνη Χρυσοβαλάντου

/ Βίοι Αγίων

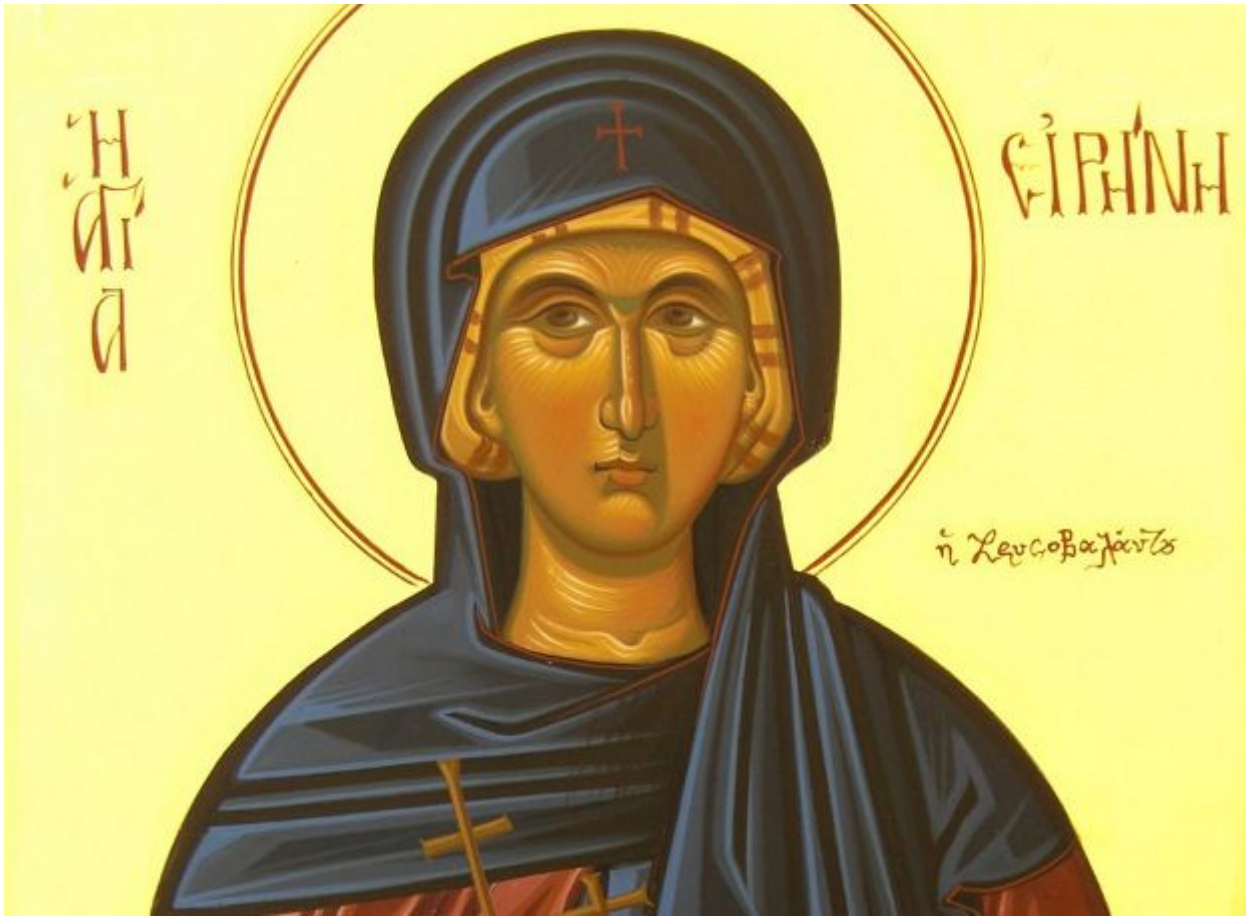

Σήμερα, 28 Ιουλίου, η Εκκλησία τιμά τη μνήμη της Αγίας Ειρήνης, Ηγουμένης της Μονής Χρυσοβαλάντου της Κωνσταντινούπολης.

Σήμερα επίσης, εορτάζουμε τη μνήμη των Αγίων Διακόνων και Αποστόλων Προχόρου, Τίμωνα, Παρμενά και Νικάνορα, που μαζί με τους Στέφανο, Νικόλαο και Φίλιππο αποτελούν την ομάδα των επτά διακόνων, που αναφέρονται στις Πράξεις των Αποστόλων, σύμφωνα με τον Ευαγγελιστή Λουκά. Μετά το λιθοβολισμό του Στεφάνου, κατά τον οποίο μαρτύρησε και ο Νικάνορας, συνόδευσαν τους Αποστόλους στις περιοδείες τους, ακολουθώντας τους τόσο στο κηρυκτικό έργο όσο και στο μαρτύριο.

Αγία Ειρήνη Χρυσοβαλάντου

- ***Γράφει ο Λάμπρος Σκόντζος, Θεολόγος***

Πολλοί από τους αγίους μας έχουν τη φήμη των θαυματουργών, διότι αξιώθηκαν να προικιστούν από το Θεό να κάνουν θαύματα στο όνομά Του. Μέσα στη χορεία των θαυματουργών αγίων της Εκκλησίας μας, ξεχωριστή θέση κατέχει η αγία Ειρήνη, η αποκαλουμένη Χρυσοβαλάντου.

Γεννήθηκε στην Καππαδοκία στα 828 και εκεί έζησε τα παιδικά και εφηβικά της χρόνια. Στα χρόνια εκείνα βασίλευε ο αυτοκράτορας Θεόφιλος (829-843), ο οποίος, όπως είναι γνωστό, ήταν φανατικός εικονομάχος και διώκτης των Ορθοδόξων. Ο πατέρας της Ειρήνης ονομαζόταν Φιλάρετος, ήταν ευγενούς καταγωγής, πατρίκιος και κατείχε το αξίωμα του στρατιωτικού διοικητή του Θέματος της Καππαδοκίας, ως ευνοούμενος και έμπιστος της ευσεβούς αυτοκράτειρας Θεοδώρας. Η μητέρα της ονομαζόταν Ζωή, ήταν πατρικία και πολύ όμορφη, ενάρετη και πιστή γυναίκα, την οποία υπολήπτονταν όλη η Καππαδοκία. Απέκτησαν εκτός από την Ειρήνη και ένα άλλο κορίτσι την Καλλινίκη. Μετά τη γέννηση της Ειρήνης πέθανε ξαφνικά η μητέρα τους Ζωή και την ανατροφή των παιδιών ανάθεσε ο Φιλάρετος στην πατρικία Σοφία, τη μεγαλύτερη αδελφή του.

Το 839 είχε φτάσει στην Καισάρεια, για κρατικές υποθέσεις ο νεαρός αδελφός της αυτοκράτειρας Θεοδώρας, ο καίσαρας Βάρδας. Εκεί γνώρισε την δεκατετράχρονη Καλλινίκη, την οποία ζήτησε σε γάμο. Ο Φιλάρετος συγκατατέθηκε και αυτός πραγματοποιήθηκε με μεγαλοπρέπεια, με τη συμμετοχή του αυτοκράτορα Θεόφιλου.

Το 842, μετά το θάνατο του Θεοφίλου, η ευσεβής Θεοδώρα, ως επίτροπος του ανηλίκου γιου της Μιχαήλ Γ΄ (842-867), ανακάλεσε τα διατάγματα των εικονομάχων αυτοκρατόρων, θέτοντας τέρμα στην εκατονταετή εικονομαχική έριδα. Για το λόγο αυτό κάλεσε τον στρατηγό Φιλάρετο στη Βασιλεύουσα, όπως και άλλους ύπατους αξιωματούχους να τη βοηθήσουν στην εδραίωση της Ορθοδοξίας. Όταν έγινε η οριστική αναστήλωση των Ιερών Εικόνων (19 Φεβρουαρίου 843), ζήτησε από τον Φιλάρετο να δώσει την δεκαπεντάχρονη όμορφη και σεμνή Ειρήνη, ως σύζυγο στον γιό της Μιχαήλ Γ΄. Εκείνος δέχτηκε και

ο στρατηγός Νικηφόρος, αδελφός της μητέρας της, ανάλαβε να την φέρει στην Κωνσταντινούπολη.

Η φήμη, ότι η Ειρήνη θα γινόταν αυτοκράτειρα, διαδόθηκε σε όλη την Ανατολή. Ενώ όλοι χαίρονταν, μόνο η Ειρήνη λυπόνταν, διότι ήδη είχε πάρει την απόφαση να ακολουθήσει τον μοναχικό βίο. Παρ' όλα αυτά δέχτηκε να ακολουθήσει τον θείο της Νικηφόρο στη Βασιλεύουσα, όχι για να παντρευτεί τον αυτοκράτορα, αλλά για να αποχαιρετήσει την αδελφή της Κιλλινίκη. Όμως, εν τω μεταξύ, ο Μιχαήλ διάλεξε ως σύζυγό του την Ευδοκία την Δεκαπολίτισσα. Η Ειρήνη άκουσε το νέο με ικανοποίηση, όχι όμως και οι δικοί της που φιλοδοξούσαν να τη δουν αυτοκράτειρα.

Ο πατέρας της σε μια αποστολή του στην Αδριανούπολη γνώρισε έναν ευγενή νέο τον Φωτεινό, γιό του επάρχου Νικήτα, με τον οποίο αποφάσισε να παντρέψει την Ειρήνη. Αλλά εκείνη απέρριψε αυτόν τον γάμο και γνωστοποίησε στους γονείς της ότι ήταν αποφασισμένη να μονάσει. Ύστερα από μια ξαφνική ασθένειά της και την θαυματουργική της ίαση, οι γονείς της δέχτηκαν την απόφασή της. Ο ίδιος ο πατέρας της την οδήγησε στην Ιερά Κοινοβιακή Μονή των Παμμεγίστων Ταξιαρχών Μιχαήλ και Γαβριήλ Χρυσοβαλάντου, κοντά στην Κωνσταντινούπολη, όπου και έλαβε το μοναχικό σχήμα.

Η πνευματική της πρόοδος ήταν εμφανής σε όλη την αδελφότητα. Έτσι ύστερα από έξι χρόνια έγινε ηγουμένη της Μονής. Από τη θέση της αυτή ενέτεινε τον πνευματικό της αγώνα, ώστε γρήγορα φάνηκαν τα σημάδια της αγιότητάς της. Απέκτησε το χάρισμα της θαυματουργίας. Πλήθος ασθενών συνέρρεαν στη Μονή για να λάβουν την ίαση από τις ευχές της αγίας ηγουμένης. Αξιώθηκε επίσης και με το σπάνιο χάρισμα της διορατικότητας. Μπορούσε να διαβάσει τα κατάβαθα των καρδιών των υποτακτικών μοναχών της και όσων ερχόταν για πνευματική βοήθεια στη Μονή. Συνήθιζε κάθε πρωί να συγκεντρώνει τις μοναχές στο Καθολικό της Μονής και να προσπαθεί να βγάλει από μέσα τους τα πάθη και τις κακίες τους. Το ίδιο έκανε και με τους προσκυνητές.

Η αγία καθόταν γονατιστή τις νύχτες έξω από το κελί της και προσευχόταν. Κάποιο βράδυ μια μοναχή είδε τα δύο κυπαρίσσια της αυλής να χαμηλώνουν και να την προσκυνούν, ενώ εκείνη αιωρούνταν στον αέρα! Το θαύμα διηγήθηκε η μοναχή σε όλη την αδελφότητα. Η μοναχή παραφύλαξε το άλλο βράδυ και έδεσε μαντίλια στις κορυφές των πανύψηλων δένδρων, τη στιγμή που ήταν λυγισμένα, για να βεβαιώσει το θαυμαστό γεγονός σε όσες αδελφές αμφισβήτησαν τη διήγησή της.

Απασχολούσε την αγία πρωτίστως το φοβερό γεγονός του θανάτου, διότι η στιγμή εκείνη παγιώνει την κατάσταση του ανθρώπου στην αιωνιότητα. Γι' αυτό δίδασκε συνεχώς σε όλους την αέναη προετοιμασία τους, ώστε να τους βρει ο θάνατος

προετοιμασμένους. Η ίδια βίωνε με τον πλέον έντονο τρόπο αυτή την αγωνία και γι’ αυτό βρισκόταν σε μια συνεχή προετοιμασία, σαν να ήταν η επόμενη στιγμή της η τελευταία!

Όταν κατάλαβε το οσιακό τέλος της, τακτοποίησε όλες τις εκκρεμείς υποθέσεις της Μονής, όρισε νέα ηγουμένη και κοινώνησε των Αχράντων Μυστηρίων, ως το ύψιστο εφόδιο για την αιώνια ζωή. Απάγγειλε το Σύμβολο της Πίστεως, ως δείγμα της ορθής της πίστης. Σύναξε τις αδελφές, ζήτησε συγνώμη και έκαμε το σημείο του Σταυρού, απεύθυνε θερμή προσευχή στο Χριστό και παρέδωσε ήρεμα την αγία της ψυχή σε Αυτόν. Ήταν 104 χρονών! Η είδηση διαδόθηκε παντού. Πλήθος κόσμου από τη Βασιλεύουσα, με επικεφαλής τον Πατριάρχη πήγαν να προσκυνήσουν το τίμιο και αγιασμένο λείψανό της και να τη συνοδεύσουν στην τελευταία κατοικία της.

Η θέση της στις καρδιές των πιστών είναι σημαντική και θεωρείται μια από τις πλέον θαυματουργές αγίες. Ιδιαιτέρως βοηθά τις άτεκνες γυναίκες να αποκτήσουν παιδιά. Η μνήμη της τιμάται στις 28 Ιουλίου.

Αυτή ήταν η ευγενής βυζαντινή αρχοντοπούλα, η οποία αντάλλαξε την εγκόσμια και φθαρτή δόξα με την άφθαρτη αιώνια εν Χριστώ ζωή!